

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATISISAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL UAB „TELE2“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO IR 16 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2012 m. sausio 26 d. Nr.1S-13

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2012 m. sausio 26 d. tvarkomajame posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl UAB „TELE2“ veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymas) 9 straipsnio ir 16 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(1) 2011 m. spalio 17 d. Konkurencijos taryba gavo UAB „Stateta“ (toliau – Pareiškėjas) prašymą ištirti, ar UAB „TELE2“, neproporcingai paskirstydama UAB „TELE2“ prekes UAB „TELE2“ prekes ir paslaugas platinantiems prekybos salonams, nepažeidžia Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio ir 16 straipsnio reikalavimų. 2011 m. lapkričio 14 d. ir 2011 m. gruodžio 28 d. Konkurencijos taryba gavo papildomus UAB „Stateta“ paaiškinimus dėl skundžiamų UAB „TELE2“ veiksmų ir jų galimo neatitikimo Konkurencijos įstatymo keliamiems reikalavimams.

(2) Pareiškėjas Konkurencijos tarybai nurodė, jog 2008 m. vasario 1 d. tarp UAB „Stateta“ ir UAB „TELE2“ buvo sudaryta UAB „TELE2“ paslaugų platinimo sutartis (toliau – Sutartis), pagal kurią UAB „Stateta“ įsipareigojo tinkamai atstovauti UAB „TELE2“ interesams platinant UAB „TELE2“ prekes ir paslaugas, o UAB „TELE2“ įsipareigojo už UAB „Stateta“ teikiamas paslaugas atsiskaityti. Pareiškėjas nurodė, jog UAB „Stateta“ veikia kaip UAB „TELE2“ prekybos agentas.

(3) Kaip 2011 m. spalio 17 d. Konkurencijos taryboje gautame prašyme nurodė pareiškėjas, 2009 m. pabaigoje UAB „Stateta“ Vilniaus apygardos teismui pateikė ieškinį, kuriuo prašė priteisti kompensaciją iš UAB „TELE2“ už vienašališką UAB „Stateta“ veiklos nutraukimą konkrečiuose trijuose prekybos salonuose. Nepavykus taikiai išspręsti ginčo, UAB „TELE2“ ėmėsi veiksmų, kurie, UAB „Stateta“ manymu, yra vertintini kaip nesąžiningos konkurencijos veiksmai ir UAB „TELE2“ piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi.

(4) Pareiškėjas Konkurencijos tarybai nurodė, jog Panevėžio mieste esančiame prekybos ir pramogų centre „Babilonas“, kuriame veikia keli UAB „TELE2“ prekybos salonai, UAB „TELE2“ prekes tarp šių salonų paskirsto netolygiai. Pareiškėjo teigimu, kitam šiame prekybos ir pramogų centre veikiančiam UAB „TELE2“ prekybos salonui yra užtikrinamas didesnis prekių ir paslaugų paketų kiekio pateikimas nei UAB „Stateta“ valdomam UAB „TELE2“ prekybos salonui.

(5) UAB „Stateta“, siekdama įrodyti neproporcingą prekių paskirstymą tarp abiejų tame pačiame prekybos centre veikiančių UAB „TELE2“ prekybos salonų, Konkurencijos tarybai pateikė antstolio užfiksuotus duomenis, patvirtinančius, kiek populiariausių ir daugiausiai klientams parduodamų mobiliojo ryšio telefono modelių per 2011 m. balandžio mėnesį buvo pristatyta bei kiek mėnesio pabaigoje buvo likę UAB „Stateta“ valdomame prekybos salone ir kiek kitame tame pačiame prekybos centre veikiančiame UAB „TELE2“ prekybos salone. Iš Konkurencijos tarybai pateiktų dokumentų matyti, jog kitame, t. y. ne UAB „Stateta“ valdomame UAB „TELE2“ prekybos salone, mobiliojo ryšio telefonų buvo likę žymiai daugiau.

(6) Pareiškėjo teigimu, analogiška situacija yra ir keliuose kituose prekybos centruose, kuriuose yra įsikūrę daugiau nei vienas UAB „TELE2“ prekybos salonas (pavyzdžiui, prekybos centre „MADA“, Viršuliškių g. 40, Vilnius, arba prekybos centre MAXIMA, Panevėžyje).

(7) Be to, kaip nurodė pareiškėjas, UAB „TELE2“, savo oficialioje interneto svetainėje skelbdama prekybos centre „MADA“ (Viršuliškių g. 40, Vilnius) įsikūrusių UAB „TELE2“ prekybos salonų kontaktinius duomenis, nurodo tik vieno iš dviejų UAB „TELE2“ prekes ir paslaugas platinančių prekybos salonų kontaktinius telefonus, t. y. UAB „TELE2“ nurodo tik UAB „Stateta“ konkurento kontaktinį telefoną, nenurodydama UAB „Stateta“ valdomo UAB „TELE2“ prekybos salono kontaktinio telefono. Anot pareiškėjo, lygiai tokia pati situacija yra ir su kitais dviem UAB „TELE2“ prekybos salonais, įsikūrusiais prekybos ir pramogų centre „Babilonas“, Panevėžyje.

(8) Pareiškėjo teigimu, tokie UAB „TELE2“ veiksmai yra vertintini kaip nesąžiningos konkurencijos veiksmai, kuriais siekiama riboti UAB „Stateta“ veiklą ir galimybes konkuruoti su kitais UAB „TELE2“ prekes ir paslaugas platinančiais prekybos salonais. Kaip nurodo pareiškėjas, UAB „Stateta“ negalint konkuruoti su kitais UAB „TELE2“ prekes ir paslaugas platinančiais prekybos salonais, mažėja vartotojų galimybė rinktis prekių ir paslaugų tiekėją, be to, padidėja vartotojo perkamos prekės kaina, nes UAB „Stateta“ negalint pasiūlyti analogiškos paslaugos ar prekės klientui, šis yra priverstas patirti papildomų laiko ir finansinių kaštų siekiant įsigyti prekes, kurios yra skirstomos nesąžiningai. Galiausiai, vartotojų interesai gali būti pažeisti, nes UAB „Stateta“ konkurentai gali vienašališkai nustatyti platinamų prekių ir paslaugų kainą.

(9) Be to, kaip nurodo pareiškėjas, atsižvelgiant į tai, jog UAB „TELE2“ kartu su kitais mobiliojo ryšio operatoriais UAB „Omnitel“ ir UAB „Bitė Lietuva“ yra dominuojantys ūkio subjektai judriojo ryšio balso paslaugų teikėjų rinkoje (tokias išvadas pareiškėjas grindžia Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos 2010 m. Lietuvos ryšių sektoriaus ataskaita, kur yra nurodyta, jog UAB „Omnitel“ pajamos, gautos už balso paslaugas, 2010 m. sudarė 38 proc. visų pajamų, gautų už mažmeninės judriojo telefono ryšio balso paslaugas, UAB „TELE2“ pajamos – 32 proc., o UAB „Bitė Lietuva“ pajamos – 27,4 proc.), tokie UAB „TELE2“ veiksmai yra vertintini ir kaip piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a:

(10) Konkurencijos įstatymo 9 straipsnis įtvirtina draudimą ūkio subjektams piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje atliekant visokius veiksmus, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, nepagrįstai varžo kitų ūkio subjektų galimybes veikti atitinkamoje rinkoje arba pažeidžia vartotojų interesus.

(11) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 11 dalį, dominuojančia padėtimi yra laikoma vieno ar daugiau ūkio subjektų padėtis atitinkamoje rinkoje, kai tiesiogiai nesusiduriama su konkurencija arba kuri sudaro sąlygas daryti vienpusę lemiamą įtaką atitinkamoje rinkoje veiksmingai ribojant konkurenciją. Preziumuojama, jog ūkio subjektas užima dominuojančią padėtį atitinkamoje rinkoje, jeigu jo rinkos dalis sudaro ne mažiau kaip 40 procentų.

(12) Konkurencijos tarybos 2000 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 52 patvirtintų Paaiškinimų dėl dominuojančios padėties nustatymo 8 punkte nurodyta, jog vienpusė lemiamą įtaką yra suprantama kaip ūkio subjekto galimybė veikti atitinkamoje rinkoje pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, tiekėjų ar pirkėjų, darant poveikį prekių kainoms, įėjimo į rinką galimybėms ar kitos veiklos sąlygoms, dėl ko veiksmingai ribojama konkurencija toje rinkoje.

(13) Remiantis Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Ryšių reguliavimo tarnyba) 2011 m. III ketvirčio elektroninių ryšių veiklos ataskaita, viešojo judriojo telefono ryšio veiklą 2011 m. III ketvirtį Lietuvoje vykdė 7 ūkio subjektai, t. y. 3 operatoriai (UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“) ir 4 paslaugų teikėjai, neturintys savo tinklo (UAB „Eurocom plus“, UAB „Eurocom“, UAB „Teledema“ bei UAB „CSC Telecom“), kurie paslaugas teikė UAB „Bitė Lietuva“ tinklu.

(14) Ryšių reguliavimo tarnybos surinktais duomenimis, pajamų, gautų už viešojo judriojo telefono ryšio tinklo ir paslaugų teikimą, pasiskirstymas pagal operatorius ir paslaugų teikėjus 2011

m. III ketvirtį buvo toks: UAB „TELE2“ pajamos sudarė 37 proc. visų pajamų, UAB „Omnitel“ pajamos sudarė 32,25 proc., UAB „Bitė Lietuva“ pajamos sudarė 28,48 proc., kitų paslaugų teikėjų pajamos – 2,26 proc. visų pajamų. Tuo tarpu viešųjų judriojo telefono ryšio operatorių ir paslaugų teikėjų rinkos dalys pagal aktyvių abonentų skaičių buvo tokios: UAB „TELE2“ – 37,2 proc., UAB „Omnitel“ – 38,8 proc., UAB „Bitė Lietuva“ – 21,6 proc., kitų paslaugų teikėjų – 2,3 proc.

(15) Iš aukščiau pateiktų duomenų matyti, jog viešojo judriojo telefono ryšio rinkoje veikia trys pagrindiniai ūkio subjektai, kurie, užimdami labai panašias rinkos dalis, savaime riboja vienas kito galimybes daryti vienpusę lemiamą įtaką rinkoje. Atsižvelgiant į tai, nepriklausomai nuo to, kaip siaurai būtų apibrėžta rinka, nėra pagrindo įtarti, jog UAB „TELE2“ gali būti laikomas dominuojančiu ūkio subjektu (tuo labiau, kai UAB „TELE2“, UAB „Omnitel“ ir UAB „Bitė Lietuva“ vykdo praktiškai identišką veiklą).

(16) Atsižvelgiant į tai, jog nėra duomenų, kurie rodytų, kad UAB „TELE2“ galėtų užimti dominuojančią padėtį ir daryti vienpusę lemiamą įtaką kitiems ūkio subjektams, Konkurencijos tarybai nėra pagrindo pradėti tyrimą dėl UAB „Stateta“ nurodytų UAB „TELE2“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio reikalavimams, draudžiantiems piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi.

(17) Vertinant UAB „TELE2“ veiksmų atitikimą Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio nuostatomis, pažymėtina, jog šis straipsnis draudžia ūkio subjektams atlikti bet kuriuos veiksmus, prieštaraujančius ūkinės veiklos sąžiningai praktikai ir geriems papročiams, jei tokie veiksmai gali pakenkti kito ūkio subjekto galimybėms konkuruoti. Tačiau nagrinėjamu atveju nėra pagrindo įtarti, kad UAB „TELE2“ veiksmai galėtų būti laikomi prieštaraujančiais ūkinės veiklos sąžiningai praktikai ir geriems papročiams Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio prasme.

(18) Pastebėtina, kad tarp UAB „Stateta“ ir UAB „TELE2“ yra susiklostę sutartiniai santykiai, kadangi pareiškėjo bendrovė veikia komercinio atstovavimo pagrindu kaip UAB „TELE2“ prekybos agentas. Be to, sutartimi UAB „Stateta“ įsipareigoja tinkamai atstovauti UAB „TELE2“ interesus platinant UAB „TELE2“ paslaugas, o UAB „TELE2“ įsipareigoja už UAB „Stateta“ paslaugas atsiskaityti. Tai, kad UAB „Stateta“ netenkina UAB „TELE2“ jai patiktas atstovavimo mastas, savaime nesudaro pagrindo įtarti, jog UAB „TELE2“ elgesys galėtų būti laikomas prieštaraujančiu sąžiningos ūkinės veiklos praktikai ir geriems papročiams. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, bei į tai, kad pareiškėjas nepateikė jokių duomenų, pagrindžiančių nesąžiningus veiksmus, nėra pagrindo įtarti, kad šiuo atveju UAB „TELE2“, kurios pačios paslaugos yra platinamos, savo nuožiūra paskirstydama tam tikru būdu mobiliuosius telefonus platintojams ar nenurodydama UAB „Stateta“ kontaktų tam tikruose interneto tinklalapiuose, galėtų pažeisti Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio reikalavimus.

(19) Be to, pažymėtina, jog Konkurencijos taryba, vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 4 dalimi, tiria nesąžiningos konkurencijos veiksmus tik tais atvejais, jeigu šie veiksmai pažeidžia daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus. Taigi, Konkurencijos tarybos tikslas yra apsaugoti viešąjį interesą (sąžiningos konkurencijos laisvę), o ne ginti ir atkurti dėl nesąžiningos konkurencijos pažeistas pavienių ūkio subjektų ar vartotojų teises (tokią išvadą, be kita ko, patvirtina ir suformuota teisminė praktika, pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2003 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A³-355/2003).

(20) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. birželio 13 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A(858)-2288/2011 šiuo klausimu pažymėjo: „Atsižvelgiant į tai, manytina, kad toks išskirtinis kompetencijos Konkurencijos tarybai šiuo konkrečiu atveju suteikimas suponuoja, jog Konkurencijos taryba turi pareigą pradėti tyrimą tik tuo atveju, kai pirmiau minėtas viešasis interesas yra akivaizdžiai išreikštas, t. y. kilęs socialinis konfliktas yra plataus masto. Šiuo atveju teisiškai yra reikšminga ne tai, ką kreipdamiesi į Konkurencijos tarybą siekia apginti konkretūs pareiškėjai, o tai, ar iš turimos informacijos galima daryti prielaidą, kad gali būti pažeistas viešasis interesas“.

(21) Tačiau, šiuo atveju pareiškėjo pateikti argumentai, jog UAB „TELE2“ neproporcingai paskirstant prekes po UAB „TELE2“ prekes ir paslaugas platinančius prekybos salonus yra apribojama vartotojų pasirinkimo laisvė įsigyti šias prekes, nesudaro pagrindo išvadai, jog tokiais

veiksmams galėtų būti pažeisti daugelio vartotojų ar ūkio subjektų interesai. Taip pat vertintini ir UAB „TELE2“ veiksmams, kai interneto tinklalapyje prie prekybos agentų veiklos vietų kontaktų nėra nurodomi pareiškėjo kontaktai.

(22) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog nėra pagrindo Konkurencijos tarybai pradėti tyrimo ir dėl UAB „TELE2“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio nuostatomis. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, tai neužkerta kelio ūkio subjektui, manančiam, kad nesąžiningos konkurencijos veiksmams pažeidžiami jo teisėti interesai, kreiptis į teismą.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 25 straipsnio 4 dalies 5 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a:

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl UAB „TELE2“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio ir 16 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas